

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2013–2018 METŲ PLANO PATVIRTINIMO

2013 m. sausio 24 d. Nr. T-18
Pakruojis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290) 16 straipsnio 2 dalies 40 punktu, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu (Žin., 2003, Nr. 119-5406) ir atsižvelgdama į 2012 m. gruodžio 6 d. Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštą Nr. 2S-885-(5.21) „Dėl Jaunimo problemų sprendimo plano tvirtinimo Pakruojo rajono savivaldybės taryboje“, Pakruojo rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**,

patvirtinti Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų planą (pridedama).

Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Merė

Asta Jasiūnienė

JAUNIMO PROBLEMŲ SPRENDIMO PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2013–2018 METŲ PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje planas (toliau – Planas) skirtas šios savivaldybės ir Lietuvos Respublikos valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Pakruojo rajone. Planu siekiama spręsti jaunimo problemas bei kurti darnią aplinką ir prielaidas plėtoti tęstinę jaunimo politiką užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą sudarant palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus integravimuisi į visuomenės gyvenimą.

2. Planas parengtas remiantis Europos Sąjungos (toliau tekste – ES) jaunimo politikos strategija (KOM(2009) 200), Europos jaunimo paktu (COM(2005) 2006), Europos Komisijos Jaunimo politikos baltąja knyga (COM(2001) 681), Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programa (Žin., 2005, Nr. 139-5019), Jaunimo politikos pagrindų įstatymu (Žin., 2003, Nr. 119-5406), Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa (Žin., 2010, Nr. 142-7299), Pakruojo rajono savivaldybės 2007–2013 metų strateginiu plėtros planu ir kitais aktualiais teisės aktais (Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu, Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu ir kt.).

3. Plane pateikiama Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo politikos situacija vertinant išorinės ir vidinės aplinkos veiksnius, sudaromi jaunimo problemų medžiai (II skyrius), nustatomos prioritetinės veiklos kryptys (III skyrius), pagrindiniai tikslai ir uždaviniai (IV skyrius), kuriuos būtina pasiekti norint sukurti palankią erdvę jauno žmogaus visapusiškam tobulėjimui, ir pateikiamas Plano įgyvendinimo priežiūros modelis (V skyrius).

4. Plane vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme (Žin., 2003, Nr. 119-5406).

II. ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

5. Skyriuje analizuojama ir vertinama Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo situacija bei problemos, analizėje situacija pateikiama makro, mezo ir mikro lygmenimis.

6. Analizei atlikti naudojami 2012 m. atliktų Jaunimo politikos įgyvendinimo Pakruojo rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaitos (toliau – Ataskaitos)¹ ir 2012 m. Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimo (toliau – Tyrimo)² duomenys, taip pat 2012 m. I ir II ketvirtį vykusių jaunimo organizacijų bei su jaunimu dirbančių organizacijų atstovų bei kitų tikslinių grupių diskusijų rezultatai (diskusijos buvo organizuojamos įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“).

7. Analizėje naudojami Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos bei savivaldybės pateikti statistiniai duomenys.

8. Analizė atliekama naudojant PEST analizės techniką, pateikiama politinių-teisinių, ekonominių, socialinių-kultūrinių bei technologinių veiksnių analizė. Vaizduojamuoju būdu pateikiami svarbiausių problemų, su kuriomis susiduria jaunimas, problemų medžiai (2 priedas).

Politiniai-teisiniai veiksniai

9. Lietuvoje yra sukurta teisinė bazė ir institucinė sistema jaunimo politikai formuoti ir įgyvendinti. Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatyme (toliau – JPPĮ) nustatyti jaunimo politikos įgyvendinimo principai, sritys, jaunimo politikos įgyvendinimas: organizavimas ir valdymas. Jaunimo politiką įgyvendina LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – JRD), šios politikos įgyvendinime ir formavime aktyviai dalyvauja Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (toliau – LiJOT). Jaunimo politiką padeda formuoti ir įgyvendinti Jaunimo reikalų taryba, jos uždavinys – nagrinėti svarbiausius jaunimo politikos klausimus ir teikti JRD pasiūlymus dėl jaunimo ir jaunimo organizacijų reikmes atitinkančios jaunimo politikos įgyvendinimo. LiJOT 2012 m. priklausė 19 regioninių jaunimo organizacijų tarybų, formuojančių jaunimo politiką regionuose ir darančių tiesioginį poveikį jaunimo politikos įgyvendinimui ir jaunimo situacijai regionuose. Lietuvoje veikia savivaldybių jaunimo reikalų tarybos, kurios sudaromos pariteto principu ir padeda įgyvendinti jaunimo politiką regionuose. Jaunimo politiką regionuose padeda įgyvendinti 60 jaunimo reikalų koordinatorių, kurie atsakingi už jaunimui aktualių klausimų sprendimų priežiūrą savivaldybių institucijose. 2010 m. patvirtinta

---

¹ Jaunimo politikos įgyvendinimo Pakruojo rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, 2012 m., šaltinis: http://ijpp.lt/file/26_Pakruojo_r_ataskaita_.pdf

² Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimo, 2012 m., šaltinis: http://ijpp.lt/file/Ataskaita___Pakruojo_r.pdf

Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programa, kuria siekiama užtikrinti įvairaus jaunimo poreikius atitinkančią socialinės gerovės, švietimo ir sveikatos sistemų plėtrą, sudaryti sąlygas kokybiškai jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklai, skatinti jauną žmogų būti iniciatyviu, atsakingu, sąmoningu Lietuvos piliečiu.

10. Pakruojo rajono savivaldybės situacija unikali tuo, kad ši šiaurės Lietuvos savivaldybė, kaip ir Kelmės rajono, turi traukos centrą – Šiaulių miesto savivaldybę bei kitų didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybes. Pirmiausia jaunimas migruoja rajono savivaldybės teritorijoje, o paskui į Šiaulių miesto savivaldybės teritoriją, nes Šiaulių miesto teritorijoje sutelktos jaunimo formalus ir neformalus ugdymo įstaigos, organizacijos ir kt., kurių pagrindinė veikla – jaunimo švietimas ir ugdymas. Taip pat Šiaulių miesto savivaldybėje sutelktos pagrindinės sveikatos įstaigos, kiti svarbūs traukos centrai.

11. Remiantis Jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimo Ataskaita, nurodoma, jog jaunimo politikos formavimas ir organizavimas, kaip savivaldybei deleguota funkcija, vykdoma pagal JPPĮ nuostatas. Šią funkciją Pakruojo rajono savivaldybėje padeda atlikti Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius ir Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba. Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybiniai nuostatai atitinka „Pavyzdinį Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymą“, patvirtintą socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. kovo 18 d. įsakymu.

12. Ataskaitoje nurodoma, jog patvirtinta ir įgyvendinama savivaldybės jaunimo politikos koncepcija. Jaunimo politikos įgyvendinimo klausimai integruoti į strateginės plėtros planą, savivaldybės administracijos skyrių veiklos planus. Būtina užtikrinti klausimų priežiūrą ir įgyvendinimą.

13. Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas jauniems žmonėms aktyviai dalyvauti atviroje ir demokratinėje visuomenėje, Pakruojo rajono savivaldybėje įgyvendinamos programos, kuriomis skatinamas jaunimo nevyriausybinų organizacijų dalyvavimas ir įsitraukimas formuojant jaunimo politiką, stiprinami jų ryšiai su valstybės ir rajono savivaldybės bei kitų savivaldybių institucijomis, kaimo bei miesto bendruomenėmis, teikiama ES struktūrinių fondų ir kitų ES programų parama jaunimo politikos plėtrai. Rajono veikla planuojama ir vykdoma atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) strateginio planavimo metodiką.

14. Pakruojo rajono strateginiame plėtros plane išskiriami su jaunimu susiję strateginiai tikslai ir prioritetai: parengti jaunimo politikos strateginį planą, sukurti jaunimui reikiamą infrastruktūrą, įrengti jaunimo centrą, sutvarkyti ir pritaikyti jaunimui mokyklų erdves, sukurti jaunimui reikiamas ir jų poreikius atitinkančias laisvalaikio erdves, didinti jaunimo užimtumą.

Ekonominiai veiksniai

15. Lietuvos statistikos departamento ir Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, Lietuvos ekonominė situacija 2012 m. gerėjo, nedarbo lygis 2012 m. liepos mėn. buvo 14,5 proc., bruto darbo užmokestis 2 138,1 Lt, Šiaulių apskrityje vidutinis darbo užmokestis 2012 m. liepą – 1 791 Lt. 2011 m. Šiaulių apskrityje nedarbo lygis buvo 17 proc., kai visoje Lietuvoje buvo 15,4 proc. Darbo užmokesčio situacija turi tiesioginį poveikį jaunimo migracijai, tiek tarptautinei, tiek vietinei. Neto migracija Lietuvoje 1 tūkst. gyventojų – didžiausia ES ir 2010 m. siekė -23,7 proc. ES vidurkis (+1,7). Dėl emigracijos Lietuva praranda daug darbingo amžiaus gyventojų – vien jaunimas (15–29 m.) kasmet sudaro nuo 40 iki 50 proc. visų emigrantų. Iš Lietuvos 2010 m. išvyko 132 953 žmonės, o 2011 m. 106 062 žmonės, tai beveik 20 proc. mažiau. Iš Šiaulių apskrities 2010 m. išvyko 17 602 žmonės, o 2011 m. 13 727 žmonės. Iš Pakruojo rajono savivaldybės išvyko 1 058 žmonės, o 2011 m. – 1 112 žmonių, 2010 m. į Pakruojo savivaldybę atvyko 418 žmonių, o 2011 m. 735 žmonės. Neto migracija 2010 m. buvo -694 žmonės, o 2011 m. -498 žmonės.

16. Jaunimo situacijos atžvilgiu, daugiausia jaunimo migracijai į Šiaulių miesto ir kitų didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybes įtakos turi darbo rinkos situacija Pakruojo rajono savivaldybėje.

17. Esama jaunimo nedarbo situacija šalyje atsispindi ir Pakruojo rajone. Remiantis atlikto Tyrimo duomenimis, rasti darbą jaunimui sudėtinga, dauguma dirbančių savivaldybės jaunuolių yra samdomi darbuotojai, dirbantys visą darbo dieną, o tik kas antras dirbantis jaunuolis dirba pagal specialybę. Tyrimu nustatyta, jog trūksta ne tik nuolatinio, bet ir sezoninio darbo. Jaunimas, norintis dirbti vasarą, sunkiai randa darbą, dėl įvairių priežasčių verslo įmonės nėra suinteresuotos priimti jaunų asmenų sezoniniam bei kvalifikuotam darbui.

18. Pagrindinės rajone plėtojamos ekonominės veiklos yra susijusios su žemės ūkiu. Tyrimo duomenimis, jaunimas priekaištuoja, jog mieste mažai pramonės, pritraukiama nedaug investicijų.

19. Kaip vieną iš svarbiausių ekonominių veiksnių jaunimas įvardija atlyginimų ir kainų skirtumą bei neadekvatumą realiai ekonominei situacijai. Kartu jaunimas pabrėžia priemonių verslumui skatinti ir sąlygų pradėti verslą trūkumą, o tai skatina ir turi tiesioginės įtakos jaunimo nedarbui.

20. Diskusijų ir Tyrimo metu jaunimas ypač kritiškai atsiliepia apie esamą socialinę politiką, jų netenkina tai, jog paprasčiau gauti pašalpą, o ne dirbti.

21. Pakruojo rajono savivaldybėje emigracija tarp jaunimo itin didelė. Remiantis Tyrimo duomenimis, jaunimas nerasdamas darbo bei jo poreikius tenkinančio atlyginimo priima sprendimą išvykti iš šalies.

Socialiniai-kultūriniai veiksniai

22. Lietuvos statistikos departamento ir Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, socialinė-kultūrinė situacija šalyje priklauso nuo daugelio veiksnių: šią situaciją parodo jaunų žmonių gyvenimas socialinės rizikos šeimose, kultūros vietų pasiekiamumas, jaunimo visuomeninis aktyvumas. 2011 m. šalyje 743 778 žmonės dalyvavo sveikatingumo renginiuose, kai 2010 m. tokiuose renginiuose dalyvavo 753 617 žmonių, iš jų Šiaulių apskrityje sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose dalyvavo atitinkamai 98 218 ir 98 934 žmonės, iš kurių Pakruojo rajone sporto ir sveikatingumo renginiuose dalyvavo atitinkamai 9 085 ir 8 225 žmonės. Lietuvoje 2011 m. buvo 10 608 socialinės rizikos šeimos, kuriose gyveno 22 073 vaikai, kai 2010 m. Lietuvoje buvo 10 904 socialinės rizikos šeimos, kuriose gyveno 23 335 vaikai, iš kurių Šiaulių apskrityje 2011 m. buvo 1 174 socialinės rizikos šeimos, kuriose gyveno 2 742 vaikai, kai 2010 m. buvo 1 142 socialinės rizikos šeimos, kuriose augo 2 681 vaikas, iš jų Pakruojo rajono savivaldybėje 2011 m. buvo 411 socialinės rizikos šeimų, kuriose augo 399 vaikai, kai 2010 m. buvo 162 šeimos, kuriose augo 482 vaikai, tad žvelgiant ir šalies, ir savivaldybės mastu, tiek socialinės rizikos šeimų, tiek vaikų, augančių jose, daugėjo. 2012 m. pirmąjį pusmetį Pakruojo rajono savivaldybėje užregistruotos 405 nusikalstamos veikos, iš kurių 18 padarė nepilnamečiai asmenys.

23. Socialinei-kultūrinei situacijai poveikį turi tai, jog šioje savivaldybėje nėra traukos centrų, todėl jaunimas iš Pakruojo keliauja į aplinkines savivaldybes pirmiausia norėdamas patenkinti savo saviraiškos poreikius.

24. Pagrindinė problema, su kuria susiduria šios savivaldybės jaunimas, – Pakruojo rajone esančios veiklos pasiekiamumas ir mobilumas į pagrindinius teritorinius centrus ir iš Pakruojo rajono savivaldybės į buvusį apskrities centrą – Šiaulių miesto savivaldybę. Svarbiausi identifikuoti veiksniai – kelių infrastruktūra (blogi keliai), tarpmiestinio transporto kainos, tarpmiestinio transporto tvarkaraščiai.

25. Tyrimo duomenimis, savanorystė įgauna vis didesnę reikšmę – didėja šios veiklos supratimas, formų įvairovė. Savanorystė leidžia jaunam žmogui tobulėti visapusiškai – ugdyti socialinius įgūdžius, dalyvauti įvairiose visuomeninėse veiklose (skatinamas ir didinamas jaunimo užimtumas), įgyti įvairių įgūdžių ir patirčių, pvz. laiko planavimo, projektų valdymo, lyderystės ir kt.

26. Tyrimu pagrindžiama, jog jaunimo informavimas vyksta nekoordinuotai, trūksta pozityvios informacijos, kuri turi teigiamą poveikį jauniems žmonėms. Tyrimais ir statistiniais duomenimis pagrindžiama, jog jauni žmonės daugiausiai laiko praleidžia naudodamiesi internetu, yra imlūs naujausioms technologijoms, tad būtina vykdyti prevencines veiklas, apsaugant jaunus žmones nuo neigiamos informacijos, ir pasistengti pateikti jiems aktualią ir būtiną informaciją patikimais ir jiems priimtinais kanalais.

27. Ataskaitos, Tyrimo ir Diskusijų metu gauta informacija parodo, jog su jaunimu dirbantiems specialistams dažnai trūksta kompetencijos, jauno žmogaus amžiaus tarpsnio psichologijos išmanymo. Didžioji dalis su jaunimu dirbančių formalųjį ir neformalųjį ugdymą teikiančių sistemų (pvz. muziejai, aukštosios mokyklos, neformaliojo ugdymo būreliai ir kt.) orientuojasi į pozityvų, aktyvų, žinantį ko nori jaunimą, bet neskiria dėmesio socialiai ypatingai pažeidžiamiems jauniems žmonėms, su jais nedirba arba atsisako dirbti. Tad socialiai pažeidžiamiems jauniems žmonėms specialus dėmesys nėra skiriamas.

28. Ataskaitos, Tyrimo ir Diskusijų metu gauta informacija parodo, jog jaunimui trūksta laisvalaikio praleidimo vietų ir formų. Situaciją apsunkina susisiekimas ir prasta infrastruktūra. Užimtumo ir laisvalaikio veiklos koncentruotos Pakruojo mieste ir Šiaulių miesto savivaldybėje, jaunimas iš kitų gyvenviečių ne visada gali atvykti, o savo gyvenamojoje vietovėje neturi jų poreikius atitinkančios pasiūlos. Mokyklų ir kitų viešųjų pastatų patalpos jaunimo laisvalaikiui nėra prieinamos dėl bendros mokyklų nustatytos naudojimosi patalpomis tvarkos.

Technologiniai veiksniai

29. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, jaunimas Lietuvoje ypač aktyviai naudojami naujosiomis technologijomis. 2011 m. Lietuvoje 55,8 proc. namų ūkių turėjo kompiuterį, tiek pat procentų ir prieigą prie interneto. Šiaulių apskrityje kompiuterius turėjo 52,1 proc. namų ūkių, iš jų 49,6 proc. prieigą prie interneto. Lietuvoje asmenys nuo 14–24 m. aktyviausiai naudojami internetu, per 2011 m. tris mėnesius kasdien kompiuteriu naudojami 86,7

proc. 14–24 m. jaunų žmonių, iš jų 86,2 proc. naudojami ir internetu, kai 25–34 m. amžiaus grupėje 73,2 proc. naudojami kompiuteriu, iš jų 73 proc. ir internetu.

30. Sulyginus Tyrimo ir Statistikos departamento duomenis galima teigti, jog pagrindiniai naujų technologijų naudotojai – jauni žmonės, todėl aktuali ir būtina žinoti informacija pirmiausia turi būti pateikiama jų naudojamais kanalais.

31. Tyrimo duomenys rodo, kad internetas yra prieinamas daugeliui jaunų žmonių. Juo dažniausiai naudojama mokykloje, darbe ir namuose. Technologijų prieinamumas leidžia jauniems žmonėms ugdyti ankstyvus kompiuterinio raštingumo įgūdžius ir pasiekti ne tik teigiamą, bet ir neigiamą informaciją. Tyrime pažymėta, jog socialiniai tinklai ir kitos IT priemonės jaunimui padeda bendrauti greičiau. Būtina mokyti ir informuoti jaunus žmones apie bendravimo internete galimybes ir pavojus, skatinti švietimo sistemą aktyviau įtraukti jaunus žmones į gyvąją komunikaciją, nesusijusią su šiuolaikinėmis technologijomis. Prie to gali ir turėtų prisidėti neformalaus švietimo organizacijos, kurių tiesioginė veikla didina jaunimo užimtumą.

32. Patys jauni žmonės neigiamai vertina tai, jog jų bendraamžiai daug laiko praleidžia prie kompiuterio, internete, neigiamai vertina kompiuterinių žaidimų daromą įtaką, nori, jog su bendraamžiais praleistų daugiau laiko bendraudami realiai.

33. Švietimo sistema mažai naudoja naujausias technologijas ugdymo procese. Susiduriama su vyresnio amžiaus mokytojų nesugebėjimu persiorientuoti, įgyti naujas kompetencijas, tobulinti mokymo procesą. Mokytojai taip pat nesijaučia gerai nesuprasdami mokinių poreikių. Tai parodo, jog esant tokoskyrai tarp mokinių ir mokytojų žinių, būtina suteikti naujos kvalifikacijos mokytojams, tobulinti jų kompiuterinio raštingumo gebėjimus ir aktyviau naudoti informacines technologijas mokymo procese pritaikant mokymo procesą prie šių dienų realijų ir jaunų žmonių poreikių, tai galimai padėtų išspręsti ir mokytojų bei jaunų žmonių nesusikalbėjimo problemą.

Jaunimo situacija

34. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2012 m. Lietuvos Respublikoje gyveno 719 564 jauni žmonės nuo 14 iki 29 metų, kai 2011 m. Lietuvos Respublikoje gyveno 746 448 tokio pat amžiaus jauni žmonės, iš jų buvusioje Šiaulių apskrityje 2011 m. gyveno 75 474, o 2012 m. 78 212 jaunų žmonių nuo 14–29 m. Tai apie 10 proc. visų šalies jaunų žmonių nuo 14 – 29 m. Jaunų žmonių pokytis Šiaulių apskrityje toks pats kaip Respublikos mastu – apie -3,5 proc. palyginus 2011 m. su 2012 m. Pakruojo rajono savivaldybėje gyvena 6 115 jaunų žmonių nuo

14–29 m., iš jų – 3 221 vaikinai ir 2 894 merginos, tai 0,7 proc. visų šalies gyventojų ir beveik 8 proc. Šiaulių apskrityje gyvenančių jaunų žmonių.

35. Remiantis 2012 m. Jaunimo reikalų departamento užsakytu Tyrimu, Pakruojo rajono jaunimas daugiausiai problemų įvardija darbo, laisvalaikio, saugumo bei švietimo srityse (ryšys su tikslais žymimas skliausteliuose T (tikslas) ir tikslo numeriu pvz. (T3)).

36. Darbas:

36.1. vertinant pagrindines su darbu susijusias problemas jaunimas išskiria:

36.1.1. sunkumai įsidarbinti neturint patirties ar pažinčių (T2) ;

36.1.2. mažas darbo vietų skaičius (T2) ;

36.1.3. maži atlyginimai (T2);

36.2. dauguma dirbančių (savivaldybės mastu) jaunuolių yra samdomi darbuotojai, dirbantys visą darbo dieną. Kas antras dirbantis jaunuolis dirba pagal įgytą specialybę. Daugumai dirbančiųjų darbdaviai sudaro sąlygas mokytis ir tobulėti. Su kylančiomis problemomis darbe susidorojama gerai.

37. Laisvalaikis:

37.1. vertindami laisvalaikio situaciją esminėmis problemomis, Pakruojo rajono jauni žmonės įvardija:

37.1.1. informacijos apie esamas veiklas stoka (T1–T3) ;

37.1.2. prastą laisvalaikiui skirtą infrastruktūrą (T1) ;

37.1.3. vietų jaunimui susiburti ir leisti laisvalaikį nebuvimą (T1) ;

37.1.4. trūkumą renginių, kultūrinės veiklos, sportinių užsiėmimų (T1) ;

37.1.5. didelius atstumus ir susisiekimo problemas (T1) ;

37.1.6. didelį mokymosi krūvį (T1);

37.1.7. mokamas ugdymo ir laisvalaikio paslaugas (T1);

37.2. lėšos ir prasta infrastruktūra yra pagrindiniai faktoriai, ribojantys jaunimo laisvalaikio galimybes. Tai ypač aktualu vyresnio amžiaus jaunuoliams, turintiems daugiau išlaidų kitoms reikmėms (dėl būsto įsigijimo, mažamečio vaiko (-ų) priežiūros, sumažėjus šeimos pajamoms ir t. t.).

38. Saugumas ir žalingi įpročiai:

38.1. vertindamas su saugumu susijusią situaciją, jaunimas įvardija:

38.1.1. patyčias (T1–T3);

38.1.2. nesaugumą gatvėse (T1–T3);

38.1.3. girtaujančius žmones (T1–T3);

38.2. duomenys rodo, jog alkoholio vartojimas yra labiausiai paplitęs žalingas jaunų žmonių įprotis. Jaunimas alkoholio vartojimą įvardija kaip vieną didžiausių bendraamžių problemų;

38.3. per 2011 metus Šiaulių apskrities policijos komisariatų prevencijos padalinių pareigūnai nustatė 14 830 (2010 m. – 15 373, 2009 m. – 14 682, 2008 m. – 13 468) administracinių teisės pažeidimų, tai 543 pažeidimais arba 3,5 proc. mažiau nei praėjusiais metais tuo pačiu metu. Didžiąją dalį pažeidimų, t. y. 90,1 proc. arba 13 363 pažeidimus, įvykdė suaugę asmenys ir 9,9 proc. arba 1 467 pažeidimų – nepilnamečiai.

39. Švietimas:

39.1. Pakruojo rajono savivaldybės jaunimas, vertindamas mokyklos aplinkos poveikį, išskiria tokius vyraujančius veiksnius:

39.1.1. psichologinis ir fizinis smurtas (T1, T2);

39.1.2. mokytojų kompetencijos trūkumas (T1, T2);

39.1.3. didelis mokymosi krūvis (T1, T2);

39.1.4. nepritaikytas neformaliojo švietimo užsiėmimams pamokų tvarkaraštis (T1, T2);

39.1.5. prasta mokyklų infrastruktūra (T1, T2);

39.1.6. 2011–2012 mokslo metais Pakruojo rajono savivaldybėje veikė 15 mokyklų, kuriose mokėsi 3 292 mokiniai.

Jaunimo politikos situacija

40. Savivaldybėje jaunimo politika įgyvendinama remiantis JPPĮ įtvirtintomis nuostatomis. Jaunimo politiką rajono savivaldybėje įgyvendinti padeda jaunimo reikalų koordinatorius, savivaldybės Jaunimo reikalų taryba ir Regioninė jaunimo organizacijų taryba.

41. Pakruojo rajono Jaunimo politika įgyvendinama remiantis teisės aktais, jų struktūra sudaro prielaidas savalaikiam ir jaunimo poreikius atitinkančiam jaunimo politikos įgyvendinimui. Jaunimo politika, kaip nurodoma Ataskaitoje, įgyvendinama remiantis Savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos nuostatais, Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareiginiiais nuostatais, Jaunimo reikalų koordinatoriaus metiniu veiklos planu, Jaunimo reikalų koordinatoriaus veiklos ataskaita, Jaunimo reikalų tarybos veiklos ataskaita. Tai pagrindiniai teisės aktai, reglamentuojantys jaunimo politikos įgyvendinimą Savivaldybėje. Pakruojo rajone yra priimta Jaunimo politikos koncepcija, joje numatytos jaunimo politikos kryptys bei prioritetai. Koncepcijoje labai aiškiai reglamentuotas jaunimo politikos organizavimas ir valdymas, apibrėžtos savivaldybės administracijos pareigos. Viena svarbiausių – savivaldybės

administracija privalo skatinti jaunimo organizacijų kūrimąsi, pozityvias jaunimo iniciatyvas, neformalųjį jaunimo ugdymą, jaunimo savitarpio supratimą ir visuomenei naudingą jaunimo veiklą. Ataskaitoje nurodoma, jog Jaunimo politikos įgyvendinimo klausimai integruoti į strateginės plėtros planą, savivaldybės administracijos skyrių veiklos planus.

42. Trūksta jaunimo dalyvavimo bendruomenėse, neformaliuose judėjimuose analizės. Daugiau dėmesio reikia skirti su jaunimu dirbančių organizacijų lyderių mokymui ir informavimui kaip į savo veiklą įtraukti jaunos žmones. Svarbu ir toliau aktyvinti savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos veiklą – skleisti kuo daugiau informacijos apie jaunimo galimybes dalyvauti priimant su jaunimu susijusius sprendimus. Reikia stiprinti jaunuolių kompetencijas (pavyzdžiui, dalyvavimo projektuose, paraiškų rengimo), mokyti ir šviesti apie skirtingas viešosios politikos sritis, dalyvavimo galimybes, projektų reikalavimus, savivaldybės prioritetus ir pan.

43. Nors savivaldybėje veikia daug jaunimo organizacijų ir neformalių grupių, jaunimo organizacijų ir savivaldybės bendradarbiavimas Ataskaitoje vertinamas puikiai, tačiau Ataskaitoje minimas ganėtinai nedidelis jaunimo susidomėjimas jaunimo organizacijų veikla. To priežastis – nežinojimas apie jaunimo organizacijų ir neformalių grupių teikiamos veiklos naudą bei galimybes. Būtina atkreipti dėmesį į jaunimo informavimą apie jaunimo organizacijų veiklą, taip pat sudaryti sąlygas jaunimo organizacijų viešinimuisi. Labai svarbu sudaryti sąlygas jaunimui dalyvauti formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų savivaldoje, ypač organizacijų, teikiančių neformaliojo jaunimo ugdymo paslaugas.

44. Pakruojo rajono savivaldybėje stengiamasi sudaryti sąlygas jaunimo veikloms. Parama skiriama jaunimo veiklai finansinių išteklių ir infrastruktūros atžvilgiu. Siūloma kiekvienais metais pasitvirtinti konkrečius konkursų prioritetus, pagal kuriuos būtų finansuojami projektai jaunimui.

45. Savivaldybėje renkama mažai jaunimo situacijos duomenų, jie renkami nesistemiškai, situacija nėra nuosekliai lyginama pamečiui. Pagrindinė problema yra analitinės funkcijos (tyrimų, vertinimo, analizės) trūkumas – savivaldybės administracijoje nėra šią funkciją galinčių vykdyti specialistų. Todėl JRK labiausiai pasigenda informacijos, kokių duomenų reikėtų surinkti formuojant jaunimo politiką, kaip sukurti efektyviai veikiančią duomenų bazę, tikslingai informuoti jaunimą.

46. Jaunimo informavimas lemia jaunimo dalyvavimą ir savalaikį jaunimo politikos įgyvendinimą, atsižvelgiant į Tyrimo, Ataskaitos ir Diskusijų metu surinktą medžiagą, būtina sistemingai teikti jaunimo atstovams informaciją apie savivaldybės veiklą, skirtą jaunimui.

Siūloma išanalizuoti jaunimo pasiekiamumo kanalus ir jiems priimtinas informacijos pateikimo būdus – tai galėtų būti atlikta Jaunimo reikalų taryboje ar kokybinio tyrimo fokus grupės pagrindu. Tokia sistema būtų galima žymiai efektyviau informuoti jaunus žmones apie veiklą savivaldybėje.

III. PRIORITETINIŲ VEIKLOS KRYPTIŲ NUSTATYMAS

47. Šiame skyriuje pateikiamos prioritetingos kryptys, kurioms svarbu skirti daugiau dėmesio sprendžiant Pakruojo rajono jaunimo problemas.

48. Užimtumas ir laisvalaikis:

48.1. sąlygų, išnaudojant mokyklos infrastruktūrą aktyviam jaunuolių laisvalaikio praleidimui, sudarymas (aktų, sporto salės ir pan.);

48.2. sąlygų mokiniams sportuoti po pamokų (mokyklos salėje ar stadione) sudarymas, sporto užsiėmimų, būrelių organizavimo mokyklose skatinimas;

48.3. naujų jaunimo užimtumo formų kūrimas.

49. Sveikata bei prevencija:

49.1. prevencinės veiklos gerinimas ir narkotinių medžiagų prieinamumo mažinimas;

49.2. sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo propagavimas;

49.3. mokytojų ir mokinių tarpusavio santykių bei patyčių mokyklose problemų sprendimas.

50. Jaunimo nedarbas:

50.1. profesinio orientavimo visuose lygmenyse, ypatingą dėmesį skiriant moksleiviams, stiprinimas;

51.2. jaunimo verslumo ugdymas.

52. Jaunimo politikos plėtra:

52.1. jaunimo politikos stebėsenos ir vertinimo sistemos diegimas;

52.2. jaunimo informavimo gerinimas – sistemingai teikti informaciją jaunimo atstovams apie savivaldybės veiklą, skirtą jaunimui;

52.3. jaunimo dalyvavimo formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų savivaldoje, ypač organizacijose, teikiančiose neformalias jaunimo ugdymo paslaugas, didinimas.

IV. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

53. Plane numatomi trys tikslai ir įvardijami uždaviniai jiems įgyvendinti.

54. Pirmas tikslas – skatinti jaunimo turiningą laisvalaikį ir išnaudoti esamas viešąsias erdves bei plėsti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą.

55. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

55.1. išnaudoti Pakruojo rajone esamas aktyviam laisvalaikiui pritaikytas erdves ir atnaujinti jų materialinę bazę;

55.2. įkurti saugias ir atviras erdves jaunimui ir užtikrinti jų prieinamumą rajono gyventojams;

55.3. nenaudojamas savivaldybės patalpas panaudoti jaunimo, jaunimo organizacijų bei kitų nevyriausybinų organizacijų veiklai ir reikmėms.

56. Antrasis tikslas – skatinti jaunimo saviraišką ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.

57. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

57.1. padidinti neformalaus ugdymo prieinamumą ir pasiūlos įvairovę bei ugdymo įstaigų darbuotojų kompetenciją;

57.2. plėtoti savanorišką veiklą rajono ir nacionalinėse iniciatyvose bei dalyvavimą jaunimo organizacijose;

57.3. sudaryti sąlygas jaunimo NVO kūrimuisi ir informacijos apie jų veiklas sklaidai.

58. Trečiasis tikslas – užtikrinti jaunimo interesų atstovavimą ir informavimą.

59. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

59.1. sukurti jaunimo informavimo sistemą;

59.2. remti jaunimo organizacijų veiklą skiriant finansavimą projektams;

59.3. didinti jaunimo įtraukimą į jiems aktualių klausimų svarstymą.

V. PLANO ĮGYVENDINIMAS

60. Plano įgyvendinimo laikotarpis – 2013–2018 m.

61. Plano priemonių įgyvendinimo laikotarpis yra 2013–2015 m. ir 2016–2018 m.

62. Planas bus peržiūrimas ir, esant poreikiui, koreguojamas: tikslinami tikslai, uždaviniai ir vertinimo kriterijai rengiant 2016–2018 m. priemonių planą.

63. Pirmojo tikslo „Skatinti jaunimo turiningą laisvalaikį ir išnaudoti esamas viešąsias erdves bei plėsti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą“ vertinimo kriterijai ir jų reikšmės:

	Vertinimo kriterijai	2012 m.	2015 m.	2018 m.
63.1.	atnaujintų ir pritaikytų jaunimui erdvių skaičius.	4	9	12
63.2.	visai nesportuojančio jaunimo (14–29 m.) skaičius (procentais).	26 proc.	20 proc.	18 proc.
63.3.	gera savijauta pasižyminčio jaunimo (14–29 m.) skaičius (procentais).	62 proc.	65 proc.	70 proc.
63.4.	jaunimo (14–29 m.), dalyvaujančio atvirų jaunimo centrų ir erdvių veikloje, dalis (procentais, nuo bendro savivaldybės jaunų žmonių skaičiaus).	0 proc.	5 proc.	10 proc.
63.5.	jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių (14–29 m.) dalis (procentais, nuo bendro jaunu žmonių skaičiaus).	13 proc.	14 proc.	15 proc.

64. Antrojo tikslo „Skatinti jaunimo saviraišką ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime“ vertinimo kriterijai ir jų reikšmės:

	Vertinimo kriterijai	2012 m.	2015 m.	2018 m.
64.1.	jaunimo (14–29 m.), dalyvaujančio (lankančio) neformalaus ugdymo veiklose, skaičius.	4407	4188	4064
64.2.	neformalaus ugdymo veiklas (programas) teikiančių juridinių asmenų skaičius.	1	2	3
64.3.	jaunimo, niekada nedalyvavusio savanoriškoje veikloje, skaičius (procentais).	46 proc.	40 proc.	35 proc.
64.4.	socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių (14–29 m.), išitraukusių į jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas, dalis (procentais, nuo visu išitraukusių į jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas).	16 proc.	17 proc.	18 proc.

65. Trečiojo tikslo „Užtikrinti jaunimo interesų atstovavimą ir informavimą“:

	Vertinimo kriterijai	2012 m.	2015 m.	2018 m.
65.1.	sukurta struktūrizuota jaunimo informavimo sistema pasiekianti ½ Pakruojo rajono jaunimo.	nėra	yra	yra
65.2.	savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų jaunimo politikos įgyvendinimui finansuojant jaunimo projektus, vienam toje savivaldybėje gyvenančiam jaunam žmogui (14–29 m.) tenkanti dalis (litais).	5 Lt	6 Lt	7 Lt
65.3.	periodiškai savivaldybėje atliekamų jaunimo (14–29 m.) padėties tyrimų skaičius per 1 metus.	1	1	1
65.4.	periodinių savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertinimų skaičius.	1	1	1

66. Vertinimo kriterijų duomenų rinkimo lentelė:

Nr.	Kriterijus	Duomenų šaltinis
66.1.	Atnaujintų ir pritaikytų jaunimui erdvių	Pakruojo rajono savivaldybės Strateginės

	skaičius.	plėtros ir statybos skyrius.
66.2.	Sportuojančio jaunimo (14–29 m.) skaičius (procentais).	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimas.
66.3.	Gera savijauta pasižyminčio jaunimo (14–29 m.) skaičius (procentais).	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimas.
66.4.	Jaunimo (14–29 m.), dalyvaujančio atvirų jaunimo centrų ir erdvių veikloje, dalis (procentais, nuo bendro savivaldybės jaunų žmonių skaičiaus).	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyriaus duomenys.
66.5.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių (14–29 m.) dalis (procentais, nuo bendro jaunu žmonių skaičiaus).	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyriaus duomenys.
66.6.	Jaunimo (14–29 m.) dalyvaujančio (lankančio) neformalaus ugdymo veiklas skaičius.	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyriaus duomenys.
66.7.	Neformalaus ugdymo veiklas (programas) teikiančių juridinių asmenų skaičius.	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyriaus duomenys.
66.8.	Jaunimo, dalyvavusio (bent kartą) savanoriškoje veikloje, skaičius (procentais).	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimas.
66.9.	Socialinę atskirtį patiriančių jaunų žmonių (14–29 m.), ištraukusių į jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas dalis (procentais, nuo visų ištraukusių į jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklas).	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyriaus duomenys.
66.10.	Sukurta struktūrizuota jaunimo informavimo sistema pasiekianti ½ Pakruojo rajono jaunimo.	Pakruojo rajono jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenys.
66.11.	Savivaldybės biudžeto lėšų, skirtų jaunimo politikos įgyvendinimui finansuojant jaunimo projektus, vienam toje savivaldybėje gyvenančiam jaunam žmogui (14–29 m.) tenkanti dalis (litais).	Savivaldybės administracijos, Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenys; JRD duomenys (Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenų apibendrinimai).
66.12.	Periodiškai savivaldybėje atliekamų jaunimo (14–29 m.) padėties tyrimų skaičius per 1 metus.	Savivaldybės administracijos, Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenys; JRD duomenys (Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenų apibendrinimai).
66.13.	Periodinių savivaldybės jaunimo politikos kokybės vertinimų skaičius.	Savivaldybės administracijos, Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenys; JRD duomenys (Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus duomenų apibendrinimai).

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

67. Plano įgyvendinimą koordinuoja jaunimo reikalų koordinadorius. Kasmet iki kovo 15 d. atsakingi savivaldybės skyriai ir institucijos pateikia jaunimo reikalų koordinatoriui priemonių įgyvendinimo ataskaitas.

68. Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2015 m. priemonių planas tvirtinamas kartu su šiuo dokumentu.

Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2015 m. priemonių planas

Tikslas / Uždavinys / Priemonė*	Vertinimo kriterijus	Terminas	Vykdytojas	Finansavimas	Suinteresuotos šalys
1. Tikslas – skatinti jaunimo turiningą laisvalaikį ir išnaudoti esamas viešąsias erdves bei plėsti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą.					
1.1. Uždavinys – išnaudoti Pakruojo rajone esamas aktyviam laisvalaikiui pritaikytas erdves ir atnaujinti jų materialinę bazę.					
1.1.1. Kartu su Pakruojo jaunimo reikalų taryba atlikti analizę ir nustatyti prioritėtines renovuojamas erdves.	1.1.1.1. Atlikta analizė.	2013 m.	Pakruojo rajono savivaldybės Strateginės plėtros ir statybos skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, bendruomenės.
1.1.2. Renovuoti jaunimo aktyviam laisvalaikiui tinkamas erdves.	1.1.2.1. Renovuotos 9 jaunimo aktyviam laisvalaikiui tinkamos erdvės.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės Strateginės plėtros ir statybos skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos, ES parama.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, bendruomenės.
1.2. Uždavinys – įkurti saugias ir atviras erdves jaunimui ir užtikrinti jų prieinamumą rajono gyventojams.					
1.2.1. Surengti atviro darbo su jaunimu klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems suinteresuotiems asmenims.	1.2.1.1. Įvykusi konferencija.	2013 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
1.2.2. Įkurti jaunimui atviras erdves mokyklose bei kitose viešose įstaigose.	1.2.2.1. Įkurtos ir veikiančios atviro erdvės jaunimui.	2014–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius; Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyrius.	Bendros savivaldybės, verslo sektoriaus, ES, nacionalinės lėšos bei bendruomenių indėlis.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
1.3. Uždavinys – nenaudojamas savivaldybės patalpas panaudoti jaunimo, jaunimo organizacijų bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklai ir reikmėms.					
1.3.1. Esant poreikiui,	1.3.1.1. 3 jaunimo	2013–2015 m.	Pakruojo rajono	Bendros	Jaunimo reikalų

jaunimo organizacijų veikloms perduoti savivaldybei priklausančias patalpas.	organizacijos turinčios patalpas.		savivaldybės Turto ir ūkio skyrius.	savivaldybės lėšos.	taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
2. Tikslas – skatinti jaunimo saviraišką ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.					
2.1. Uždavinys – padidinti neformalaus ugdymo prieinamumą ir pasiūlos įvairovę bei ugdymo įstaigų darbuotojų kompetenciją.					
2.1.1. Steigti neformalaus ugdymo teikėjų padalinius nutolusiose Pakruojo savivaldybės vietose.	2.1.1.1. Įsteigti 2 neformalaus ugdymo padaliniai.	2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, bendruomenės.
2.1.2. Sudarytos galimybės jaunimui sportuoti visose Pakruojo rajono bendrojo lavinimo mokyklose.	2.1.2.1. Kiekvienoje seniūnijoje 1 bendrojo ugdymo įstaiga kasdien (kai yra mokslo metai) jaunimą įsileidžia sportuoti 16–20 val. bei vasarą ir atostogų metu 12–20val.	2013–2015m.	Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos, bendruomenės.
2.2. Uždavinys – plėtoti savanorišką veiklą rajono ir nacionalinėse iniciatyvose bei dalyvavimą jaunimo organizacijose.					
2.2.1. Rengti savanorių pagerbimo ir apdovanojimo renginius.	2.2.1.1 Kasmet įvykęs vienas renginys.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius, Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
2.3. Uždavinys – sudaryti sąlygas jaunimo NVO kūrimuisi ir informacijos apie jų veiklas sklaidai.					
2.3.1. Kartą per metus surengti jaunimo NVO ir jų veiklas pristatančią mugę.	2.3.1.1. Surengtos 3 jaunimo NVO mugės.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
2.3.2. Surengti jaunimo verslumo skatinimo renginius.	2.3.2.1. Surengti jaunimo verslumo skatinimo renginiai, kuriuose dalyvo bent 100 jaunų žmonių.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
3. Tikslas – užtikrinti jaunimo interesų atstovavimą ir informavimą.					

3.1. Uždavinys – sukurti jaunimo informavimo sistemą.					
3.2.1. Parengti savivaldybės ir kitų su jaunimu dirbančių organizacijų vykdomo informavimo analizę.	3.2.1.1. Parengta analizė.	2014 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
3.2.2. Sukurti jaunimo informavimo sistemą.	3.2.2.1. Sukurta sistema, kuri pasiekia ne mažiau kaip 50 proc. rajono jaunimo.	2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Bendros savivaldybės lėšos, ES lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
3.2.2. Gerai matomoje vietoje įrengti stendą su jaunimui atvirų erdvių, vietų, įstaigų žemėlapiu, aprašymais ir darbo laiku.	3.2.2.1. Įrengtas 1 stendas.	2014 m.	Pakruojo rajono savivaldybės Strateginės plėtros ir statybos skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
3.2. Uždavinys – remti jaunimo organizacijų veiklą skiriant finansavimą projektams.					
3.2.1. Remti jaunimo organizacijų iniciatyvas ir projektus.	3.2.1.1. Priemonės įgyvendinimo metu projektų finansavimui skirta 60 tūkst. Lt.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius, Pakruojo rajono savivaldybės Švietimo skyrius.	Bendros savivaldybės lėšos.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
3.3. Uždavinys – didinti jaunimo įtraukimą į jiems aktualių klausimų svarstymą.					
3.3.1. Rengti įvairių jaunimui aktualių sričių (kultūros, sporto, urbanistikos, ugdymo ir t. t.) aktualijas aptariančius Jaunimo reikalų tarybos posėdžius.	3.3.1.1. Įvykę 12 jaunimo reikalų tarybos posėdžių.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Papildomų lėšų poreikio nėra.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.
3.3.2. Parengti ir pateikti Jaunimo reikalų tarybos rekomendacijas, pasiūlymus atsakingiems savivaldybės skyriams dėl jų vykdomos veiklos.	3.3.2.1. Pateikti 6 rekomendacijų paketai skirtingiems savivaldybės skyriams.	2013–2015 m.	Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius.	Papildomų lėšų poreikio nėra.	Jaunimo reikalų taryba, jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos.

PRIEDAI

**Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plano
trumpas pristatymas**

Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų planas parengtas įgyvendinant projektą „Integruotos jaunimo politikos plėtra“, finansuojamą pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-07-V „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“. Projektą įgyvendina Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projekto tikslas – stiprinti valstybinį ir nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunu, bei kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių formas.

Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų planas skirtas Pakruojo rajono savivaldybės valdžios, verslo ir visuomenės atstovams, formuojantiems jaunimo politiką Pakruojo rajone / mieste. Planu siekiama sukurti darnią aplinką ir prielaidas tobulinti tęstinę jaunimo politiką užtikrinant esamų priemonių plėtojimą, kylančių problemų sprendimą, naujų priemonių atsiradimą ir šių priemonių efektyvų veikimą, užtikrinant tarpžinybinį ir tarpsektorinį bendradarbiavimą bei sudarant palankias sąlygas formuoti jauno žmogaus asmenybei integruojantis į visuomenės gyvenimą.

Dokumentas parengtas atsižvelgiant į ES jaunimo politikos strategijos, Europos jaunimo pakto, Lisabonos strategijos, Europos Komisijos Jaunimo politikos baltosios knygos, Jaunimo politikos pagrindų įstatymo, Nacionalinės jaunimo politikos plėtros programos, Pakruojo rajono savivaldybės plėtros iki 2013 m. strateginio plano ir kitų aktualių teisės aktų nuostatas. Rengiant planą, buvo remtasi Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo problematikos tyrimu, Jaunimo politikos įgyvendinimo Pakruojo rajono savivaldybėje kokybės vertinimo ataskaita, Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriaus pateikta informacija, Pakruojo rajono savivaldybėje suorganizuotų diskusijų su jaunimo organizacijų bei su jaunu dirbančių organizacijų, savivaldybės ir jai pavaldžių institucijų ir kitų atstovų nuomone. Taip pat naudotasi Lietuvos statistikos departamento, Juridinių asmenų registro, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos ir kitų

institucijų statistiniais duomenimis. Situacijos analizei atlikti pasitelkta PEST analizės technika, pateikiant politinių-teisinių, ekonominių, socialinių-kultūrinių bei technologinių veiksnių apžvalgą.

Plane išskirtos šios pagrindinės jaunimo problemos (plačiau žiūrėti 2 priedą):

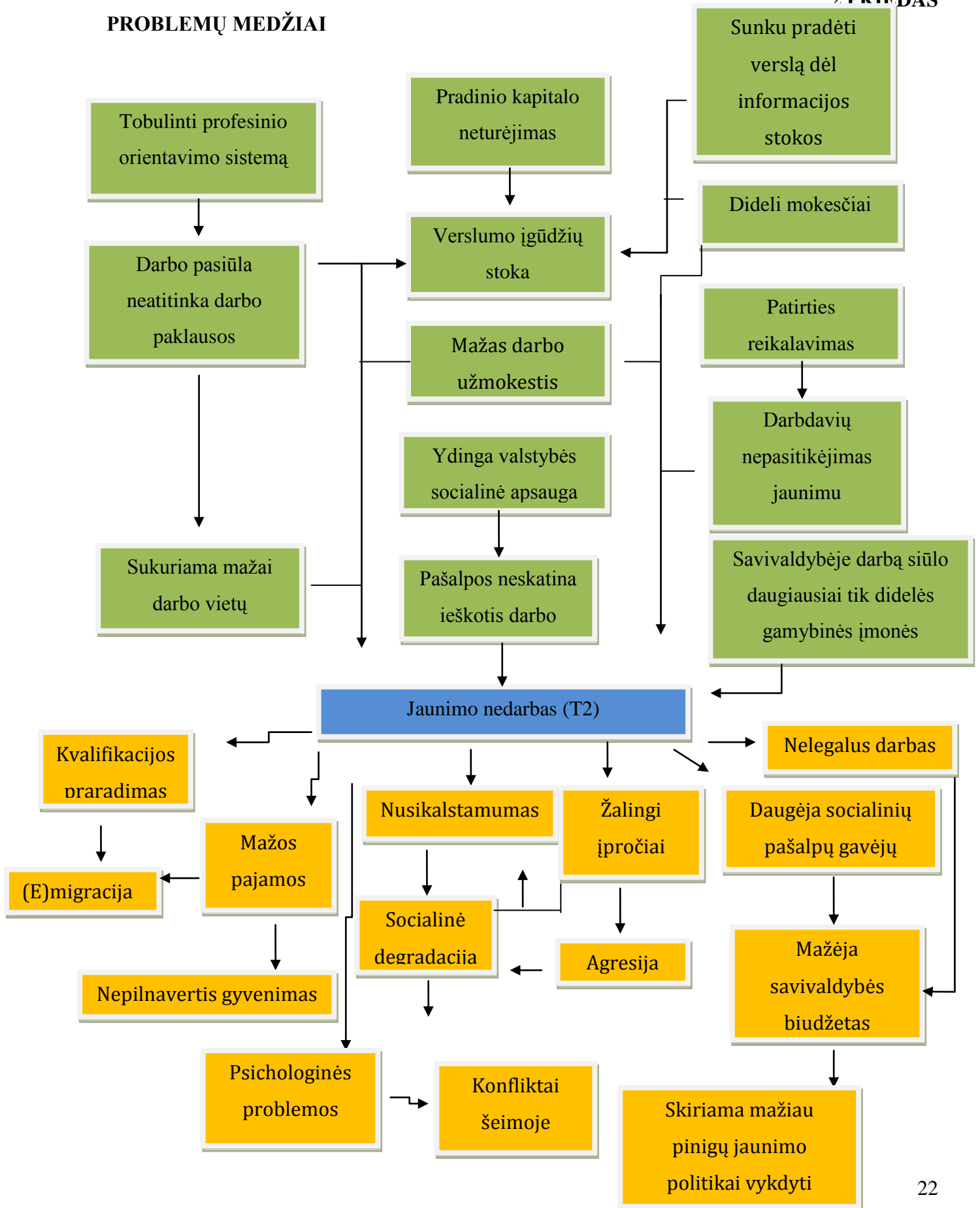
- sunkumai įsidarbinti, mažas darbo vietų skaičius bei maži atlyginimai;
- prasta laisvalaikiui skirta infrastruktūra bei vietų jaunimui susiburti ir leisti laisvalaikį trūkumas;
- renginių, kultūrinės veiklos, sportinių užsiėmimų trūkumas bei mokamos ugdymo ir laisvalaikio paslaugos;
- patyčios bei nesaugumas gatvėse.

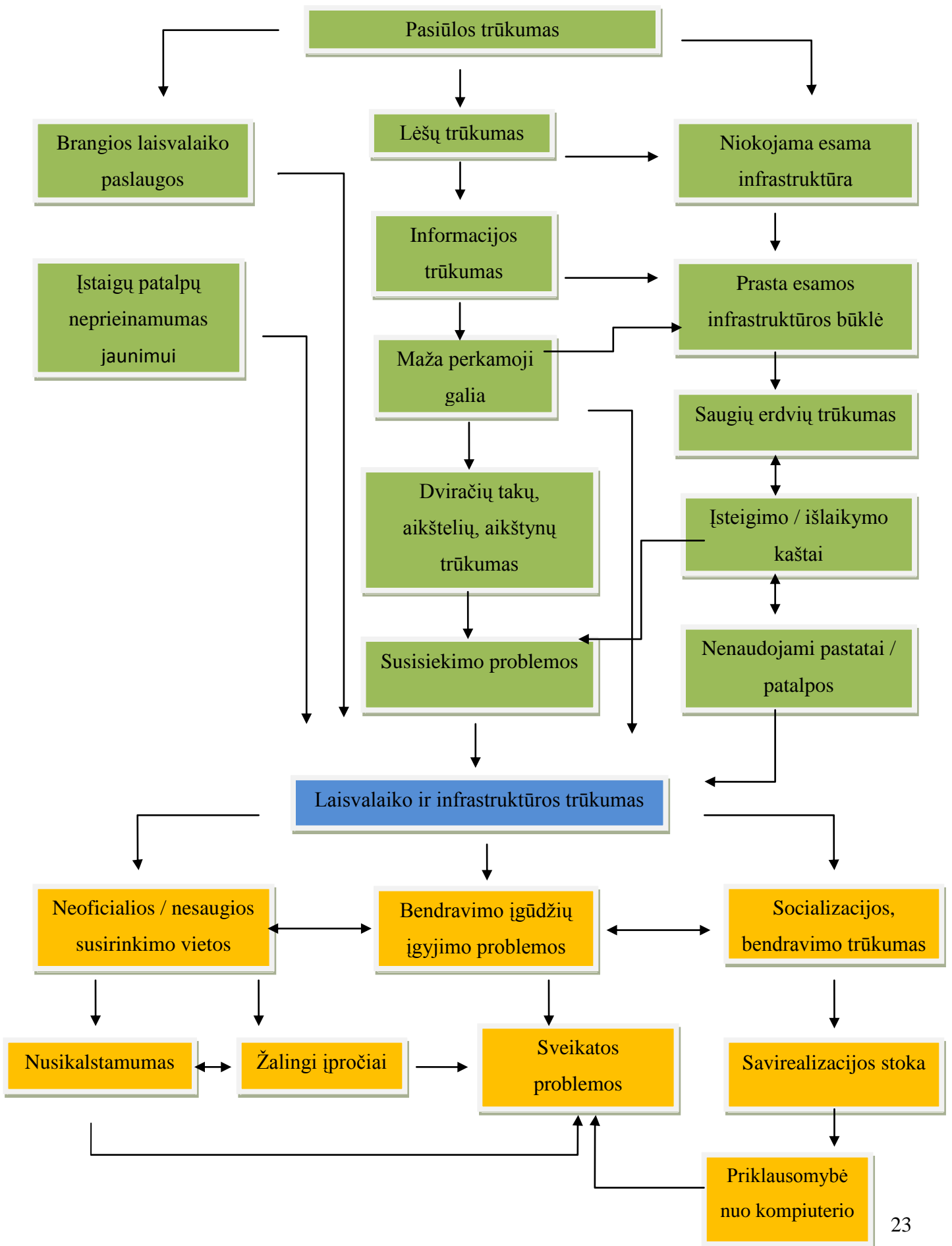
Šioms problemoms spręsti siūlomos prioritėtinės veiklos kryptys (plačiau žiūrėti III skyrių):

- sąlygų išnaudoti mokyklos infrastruktūrą aktyviam jaunuolių laisvalaikio praleidimui sudarymas (aktų, sporto salės ir pan.);
- sąlygų mokiniams sportuoti po pamokų (mokyklos salėje ar stadione) sudarymas, sporto užsiėmimų, būrelių organizavimo skatinimas;
- sveiko ir aktyvaus gyvenimo būdo propagavimas;
- profesinio orientavimo, ypatingą dėmesį skiriant moksleiviams, stiprinimas.
- jaunimo politikos stebėsenos ir vertinimo sistemos diegimas.

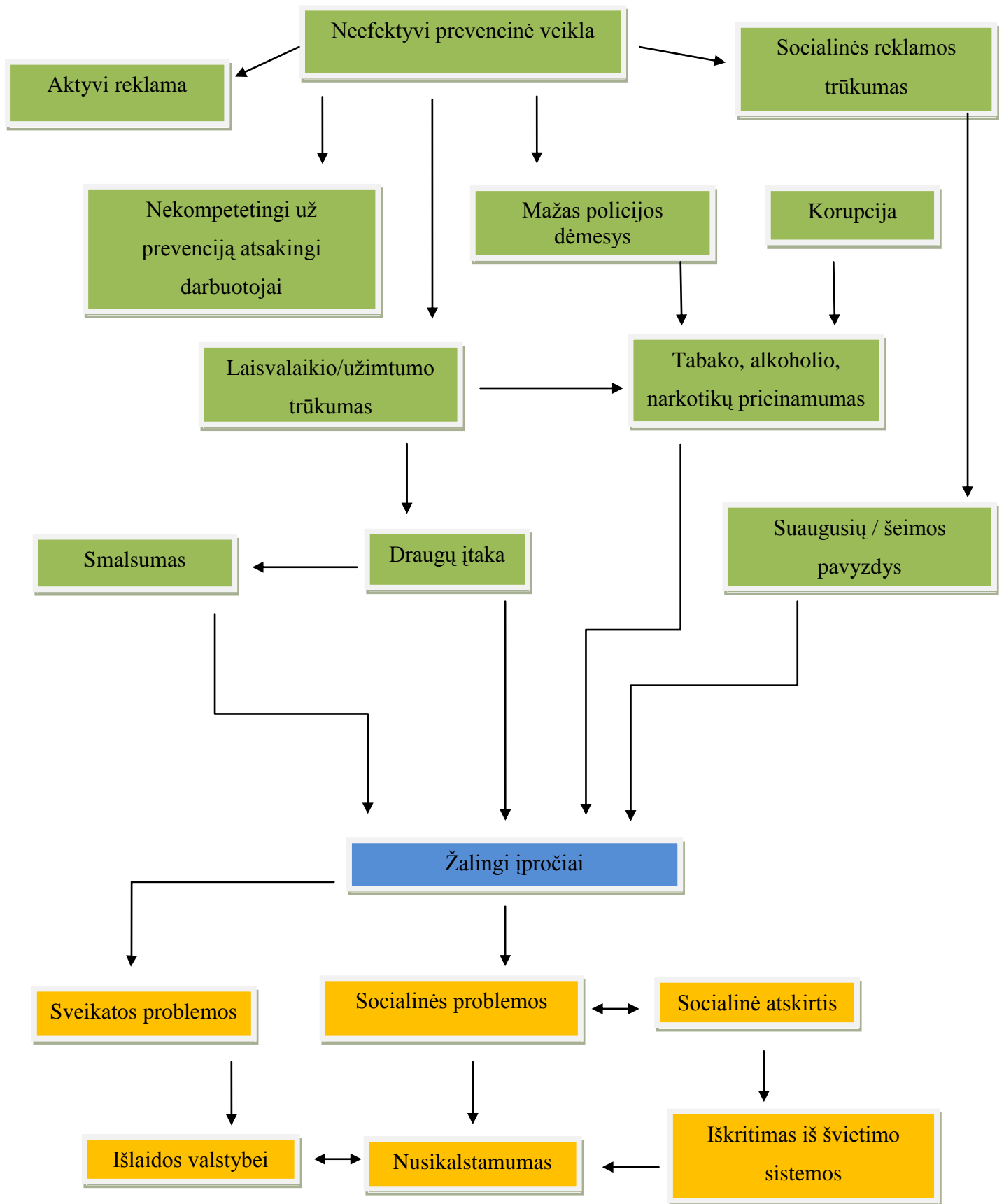
Prioritėtinėms kryptims, tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasiūlytas priemonių planas (plačiau žiūrėti Priemonių planą), kuriame pagrindiniais vykdytojais ir partneriais yra pasiūlytos Pakruojo rajono savivaldybės struktūros ir institucijos, savivaldybėje veikiančios institucijos, nevyriausybinės organizacijos, verslo įmonės bei jaunimo organizacijos, struktūros ir neformalios grupės, kurios tiesiogiai ar ne tiesiogiai prisideda prie savivaldybės jaunimo politikos formavimo ir įgyvendinimo bei plane iškeltų problemų sprendimo.

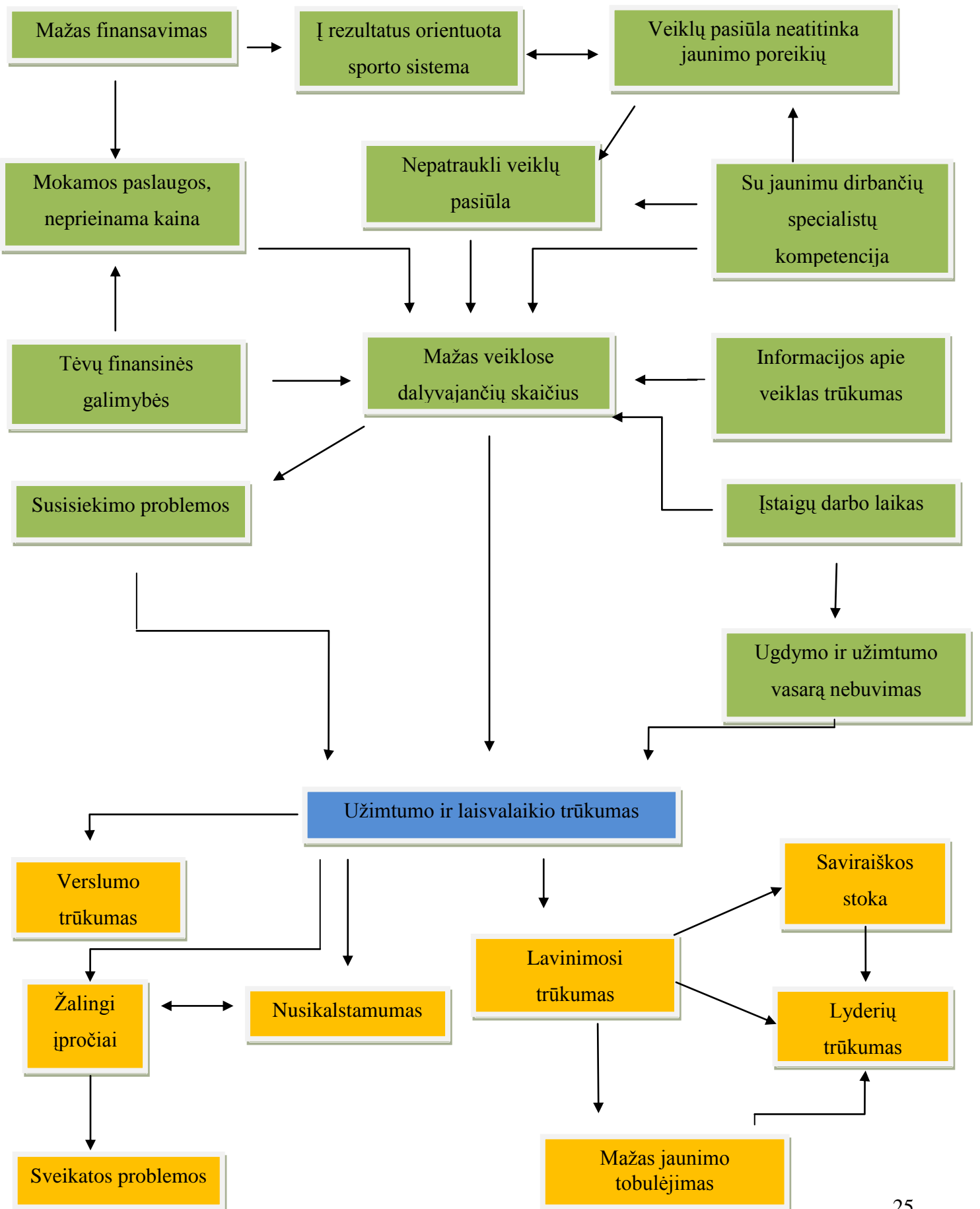
PROBLEMŲ MEDŽIAI

**Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų plano
Priemonių plano įgyvendinimo gairės**

Priemonė	Įgyvendinimo gairės
1. Tikslas – skatinti jaunimo turiningą laisvalaikį ir išnaudoti esamas viešąsias erdves bei plėsti jaunimo laisvalaikio poreikius atitinkančią infrastruktūrą.	
1.1. Uždavinys – išnaudoti Pakruojo rajone esamas aktyviam laisvalaikiui pritaikytas erdves ir atnaujinti jų materialinę bazę.	
1.1.1. Kartu su Pakruojo jaunimo reikalų taryba atlikti analizę ir nustatyti prioritetas renovuojamas erdves.	Atlikti analizę, kuri įvertins esamą jaunimo laisvalaikiui tinkamų erdvių būklę, sudaryti erdvių žemėlapi. Surengti diskusijas su tikslinėmis grupėmis ir nustatyti jų poreikius. Pagal analizės duomenis parengti rekomendacijas Savivaldybės administracijai.
1.1.2. Renovuoti jaunimo aktyviam laisvalaikiui tinkamas erdves.	Inicijuoti skirtingų skyrių bendradarbiavimą, sutelkiant skyrių darbuotojus priimti sprendimus, kuriais būtų užtikrintas erdvių renovavimas. Į sprendimų rengimą įtraukti jaunimo organizacijas, vietos bendruomenes. Įvertinti galimybes renovuoti erdves ne tik savivaldybės lėšomis, bet ir pasitelkiant vietos verslo įmones ar skiriant tikslinę paramą nevyriausybinėms organizacijoms, kurios gali suburti savanorius darbus atlikti.
1.2. Uždavinys – įkurti saugias ir atviras erdves jaunimui ir užtikrinti jų prieinamumą rajono gyventojams.	
1.2.1. Surengti atviro darbo su jaunimu klausimus nagrinėjančią ir atviras erdves, centrus pristatančią konferenciją savivaldybės politikams, administracijos darbuotojams, kitiems suinteresuotiems asmenims.	Inicijuoti konferenciją apie atvirą darbą su jaunimu bei atvirus jaunimo centrus. Į konferencijos rengimą įtraukti jaunimo organizacijas. Kviesti pranešėjus iš kitų savivaldybėse veikiančių jaunimo centrų, Jaunimo reikalų departamento.
1.2.2. Įkurti jaunimui atviras erdves mokyklose bei kitose viešose įstaigose.	Inicijuoti atvirų erdvių jaunimui kūrimą. Atlikti jaunimo poreikių ir jiems patrauklių erdvių analizę. Nustatyti kuriose vietose tikslinga sudaryti sąlygas atviram darbui su jaunimu ir kur jaunimui būtų patrauklu lankytis.
1.3. Uždavinys – nenaudojamas savivaldybės patalpas panaudoti jaunimo, jaunimo organizacijų bei kitų nevyriausybinių organizacijų veiklai ir reikmėms.	
1.3.1. Pagal poreikį jaunimo organizacijų veikloms perduoti bent po 1 savivaldybės patalpas.	Surengti diskusijas su tiksline grupe, nustatyti organizacijų poreikius turėti patalpas. Įvertinti, kurios šiuo metu nenaudojamos patalpos gali būti perduotos NVO panaudos būdu. Inicijuoti reikalingų sprendimų priėmimą.
2. Tikslas – skatinti jaunimo saviraišką ir aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime.	

2.1. Uždavinys – padidinti neformalaus ugdymo prieinamumą ir pasiūlos įvairovę bei ugdymo įstaigų darbuotojų kompetenciją.	
2.1.1. Steigti neformalaus ugdymo teikėjų padalinius nutolusiose Pakruojo rajono savivaldybės vietose.	Įvertinti esamą neformalaus ugdymo įstaigų tinklą, nustatyti kuriose nutolusiose vietose yra didžiausias poreikis. Įvertinti mobilaus darbo su jaunimu galimybes. Parengti siūlymus savivaldybės administracijai.
2.1.2. Sudarytos galimybės jaunimui sportuoti visose Pakruojo rajono bendrojo lavinimo mokyklose.	Vertinant situaciją ir ruošiant sprendimą, atsižvelgti į mokyklų ar kitų tinkamų įstaigų geografinį išsidėstymą. Analizuoti, kurie viešieji pastatai būtų lengviausiai ir patogiausiai prieinami jaunimui. Siūlant sprendimą įvertinti tai, kad pastatai ir juose esanti laisvalaikio praleidimui bazė, turi būti prieinami kuo didesniai skaičiui jaunimo.
2.2. Uždavinys – plėtoti savanorišką veiklą rajono ir nacionalinėse iniciatyvose bei dalyvavimą jaunimo organizacijose.	
2.2.1. Rengti savanorių pagerbimo ir apdovanojimo renginius.	Inicijuoti savanorių pagerbimo renginį, jo metu apdovanoti ar kitaip pagerbti savivaldybėje veikiančius savanorius ir savanoriškas organizacijas. Taip skatinti savanorystės plėtrą ir geresnį žinomumą.
2.3. Uždavinys – sudaryti sąlygas jaunimo NVO kūrimuisi ir informacijos apie jų veiklas sklaidai.	
2.3.1. Kartą per metus surengti jaunimo NVO ir jų veiklas pristatančią mugę.	Inicijuoti NVO mugių organizavimą. Į pasiruošimo procesą įtraukti Jaunimo reikalų tarybą ir jaunimo organizacijas. Kartu su jais nustatyti datą, programą, renginio procesą. Sudaryti sąlygas prisistatyti ir kitoms NVO.
3. Tikslas – užtikrinti jaunimo interesų atstovavimą ir informavimą.	
3.1. Uždavinys – sukurti jaunimo informavimo sistemą.	
3.2.1. Parengti savivaldybės ir kitų su jaunimu dirbančių organizacijų vykdomo informavimo analizę.	Įgyvendinant šią priemonę būtina įvertinti kaip šiuo metu skirtingos institucijos informuoja jaunimą. Analizuojant esamą jaunimo informavimą svarbu surinkti informaciją kokios institucijos, kokiais tikslais informuoja jaunimą. Taip pat kokius informavimo kanalus pasirenka, koks yra kiekvieno kanalo efektyvumas, kiek asmenų šiais kanalais gauna informaciją. Analizei atlikti rekomenduojama parengti klausimyną bei rengti diskusijas. Parengta analizė bus duomenų šaltinis kuriant būsimą jaunimo informavimo sistemą bei rengiant jos specifikaciją.
3.2.2. Sukurti jaunimo informavimo sistemą.	Parengti projektą ir jį įgyvendinti.